

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”
адрес: с. Секулово, общ. Дулово, обл. Силистра, ул. ”Мир”№21
тел.0879395937, e-mail:ousekulovo@mail.bg, info-1900304@edu.mon.bg

Утвърдил:

NATASHA VASILEVA
STOYANOVA

Digitally signed by NATASHA
VASILEVA STOYANOVA
Date: 2026.10.06 14:37:32 +03'00'

Н. Стоянова

Директор на ОУ „Св.св.Кирил и Методий”

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА ЗА I - IV КЛАС ЗА 2026-2027 ГОДИНА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО “БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА” /БДП/

Учебната програма по Безопасност на движението по пътищата /БДП/, за I - IV клас поставя началото на цикъла за изграждане на основите на възпитанието, културата и техническата грамотност, необходими за безопасното поведение по пътищата на учениците, в рамките на началното образование. Те осигуряват начална компетентност за елементите на пътната среда: “човек - пътно превозно средство - път”. Изграждането на безопасно поведение трябва да бъде постигнато чрез ситуации, в които обучаваните се учат да разбират, прилагат, оценяват и управляват практически умения, необходими им в съвременната пътна обстановка. Те трябва да се формират главно чрез подражаване, упражнения, тренировки и личен опит.

Чрез учебната програма трябва да се постигне придобиване от учениците на знания и умения, формирани при възпитанието и обучението им, и същевременно да се осигурят условия за изграждане на представите им за връзките между техника - социална действителност - транспортна култура.

Възпитателната дейност чрез изучаването на Безопасност на движението по пътищата представлява своеобразни стъпала за преминаване от процеса на възприемане, формиране, затвърдяване и надграждане на знания и умения към развиване и усъвършенстване на защитните механизми на децата и учениците като участници в съвременното пътно движение.

Дългосрочната роля на възпитанието и обучението по Безопасност на движението по пътищата е създаването на определен начин на мислене и изграждане на транспортна култура на отделната личност, които осигуряват не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

Обучението по Безопасност на движението по пътищата е вид социално учене и трябва да бъде наситено с дейности с интелектуален и практически характер, а доминиращата форма да бъде практическото упражнение. Това ще осигури като резултат доминиране на уменията над теоретичното знание, защото опазването на живота и здравето изисква преди всичко действено-практическо отношение, самоконтрол и отговорност към спазване на нормативни изисквания и стремеж за

усъвършенстване на защитни реакции.

Обучението по Безопасност на движението по пътищата е концентрично, като целите, учебното съдържание, формите и методите му са в зависимост от психофизиологическите особености на учениците.

В основата на определяне на целите на обучението по Безопасност на движението по пътищата в отделните класове е залегнал статуса на ученика последователно през годините.

Учебното съдържание е структурирано в глобални теми за всяка възрастова група (за всеки клас) на училището.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА

2.1. Да се формират и усъвършенстват сензомоторни умения за защита:

- Да възприемат и разграничават цветове, форми, движение, скорост, покой;
- Да възприемат и различават шумове от пътни превозни средства;
- Да придобиват и развиват двигателни умения (движения на тялото и

главата, определяне на посоките “ляво-дясно”, “горе-долу”, спрямо точка в себе си и спрямо точка извън себе си), насочени към възприемане на оптимално количество информация.

2.2. Да се формират и усъвършенстват интелектуални умения:

- Да се ориентират в реална пътна ситуация като пешеходци и пътници в обществения транспорт;
- Да могат да определят елементите на пътната среда в квартала, около дома и около училището;
- Да откриват грешки в поведението на пешеходци и пътници в обществения транспорт в различни ситуации;
- Да умеят да описват собственото си поведение като пешеходци и пътници;
- Да умеят да разбират и обясняват последствията от грешките в собственото си поведение като пешеходци, пътници

и начинаещи велосипедисти;

• Да формират начални умения за разбиране развитието на пътнотранспортната ситуация, на поведението на участниците в нея и на собственото си поведение;

- Да изброяват рисковите фактори на различните пътно-транспортни ситуации.

2.2. Да се формират и усъвършенстват практически умения:

- Да разчитат схеми и планове с маршрути;
- Да се движат самостоятелно и безопасно по маршрут от дома до училището и обратно;
- Да преминават безопасно през кръстовища, пешеходни пътеки и необозначени места;
- Да формират умения за обясняване на собственото си поведение;
- Да формират умения за въздържане от импулсивни действия;
- Да осъзнават значението на толерантността, етичността и дисциплинираността между участниците в движението

по пътищата;

- Да формират умения за извършване на правилните действия в различни пътни ситуации.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очакваните резултати са диференцирани в колони 1 и 2 на приложената таблица. Те са формулирани така, че да могат да бъдат изпълнени от учениците и да бъдат констатирани при вътрешното или външно оценяване с по-голяма лекота.

Учебното съдържание, дефинирано в ядрата на ДОИ за I - IV клас, е предназначено за постигане на специфичните цели на възпитанието и обучението по БДП в тази възрастова група.

Работата в рамките на формулираните глобални теми в четирите класа трябва да доведе до полагане в единство на основите на всички компоненти на функционалната грамотност и съвременната култура на поведение. Необходимо е постигане на хармония от компоненти на техническа, организационна, правна, здравна, комуникативна и социална култура на подрастващите.

От учениците се очаква да се изградят:

- знанията и уменията, които осигуряват опазване на човешкото здраве;
- форми на безопасно поведение;
- компетентност, ценностна ориентация и мотивация за усъвършенстване на знания и умения за безопасно поведение.

Това са необходимите елементи за възпитаването на съвременна транспортна култура.

IV. Теми, очаквани резултати и нови понятия по класове:

I КЛАС

№ по ред	Дата	Тема на урочната единица Тематична област	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Методи, използвани при работата	Забележка
1	28.09. 2026	Знам къде съм Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	- Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си-на око, без уред. - Може да разкаже кои са безопасните места за движение на пешеходците.	Разказ, беседа, наблюдение, казус, рисуване, игра, устна проверка, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП
2	19.10. 2026	Пешеходна пътека Правила и култура на поведение на пътя	- Знае своето място на улицата/пътя - Може да назове видове пешеходни пътеки. - Може да разкаже и покаже как се пресича на пешеходна пътека с възрастен.	Разказ, беседа, анализ, сравнение, решаване на проблем, разучаване на правила, практическа работа, игра, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП, приложения
3	26.10. 2026	Моят безопасен път до училище Правила и култура на поведение на пътя	- Може да нарисува безопасен път до училище. - Може да разкаже кои са безопасните места за движение на пешеходците.	Разказ, анализ, графична работа, допълване на изображения, оценка и самооценка, устна проверка, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП
4	23.11. 2026	Светофар за пешеходци Пътна среда. Пътна сигнализация	- Знае и разпознава пътните светофари, които подават сигнали с мигащи и немигащи светлини в червен и зелен цвят. - Може да обясни правилно светлините на пътния светофар за пешеходци. - Знае и прилага правила за безопасно пресичане на пътен светофар.	Разказ, беседа, демонстрация, анализ, сравняване, упражнение, сюжетно-ролева игра, устна проверка, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП
5	04.01. 2027	Знам къде съм Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	- Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си-на око, без уред. - Може да се ориентира според местоположението си „точка в мен“, „точка извън мен“.	Дискусия, оценяване, решаване на задачи, практическа работа, структурирано наблюдение, портфолио, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП, приложения

6	25.01.2027	Аз не пресичам сам Правила и култура на поведение на пътя	• Може да разкаже и покаже как се пресича на пешеходна пътека с възрастен. • Знае защо да не пресича сам.	Разказ, дискусия, анализ, оцветяване, устна проверка, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП, приложения
7	15.03.2027	Двуколесни превозни средства Пътна среда. Пътни превозни средства	• Знае, разпознава и назовава пътни превозни средства за деца: детски велосипед или скейтборд, тротинетка, hoverboard , (самобалансиращ се борд с две колела). • Може да разкаже и покаже балансиране и управление на едно двуколесно превозно средство за дете.	Разказ, беседа, дискусия, демонстрация, анализ, наблюдение, практическа работа , рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП, приложения
8	22.03.2027	Моят робот знае безопасният път Правила и култура на поведение на пътя	• Може да подготви робот, който да се движи по безопасен път. • Може да разкаже кои са безопасните места за движение на пешеходците.	Практическа работа, разказ, беседа, анализ, игра, устна проверка, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП, приложения
9	26.04.2027	Знам къде съм Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	• Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си-на око, без уред. • Разбира и определя разстоянията на пътните превозни средства по силата на звука спрямо себе си.	Разказ, беседа, инструктаж, симулативна игра, структурирано наблюдение, портфолио, рефлексия	Работа със стикери, електронни ресурси и игри по БДП
10.	17.05.2027	Виждам и чувам пътните превозни средства Зрителни и слухови възприятия за ориентиране в пространството.	Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си – на око, без уред. Разбира и определя разстоянията до пътните превозни средства по силата на звука.	Разказ, беседа, инструктаж, симулативна игра, структурирано наблюдение, портфолио, рефлексия	

II КЛАС

дата	Тема на урочната единица Тематична област	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Методи, използвани при работата	Забележка
1. 28.09.26г.	Улиците до моето училище. Пазя се от превозните средства Правила и култура на поведение на пътя	Може да нарисува безопасен маршрут и да разкаже за опасностите по него. • Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си – на око, без уред. Разбира и определя разстоянията на пътните превозни средства по силата на звука спрямо себе си.	разказ, беседа, наблюдение, анализ, сравнение, очертаване, рисуване, проверка, самооценка	
2. 30.11.26г.	Пътен светофар Пътна среда. Пътна сигнализация	• Може да назове светофарите, подаващи сигнали с мигачи и немигачи зелена, жълта и червена светлина. • Може да обясни правилно значението на светлините. Може да покаже как постъпва при различни сигнали.	• разказ, беседа, анализ, сравняване, разучаване на правила, оцветяване, проверка, самооценка	
3. 11.01.27г.	Отивам на училище с превозно средство Правила и култура на поведение на пътя	• Може да изброи правилата за безопасно поведение на спирка при качване и слизане, вътре в превозното средство и при пресичане след слизане от него. Знае своето място в лек автомобил.	• разказ, беседа, анализ, сравнение, разучаване на правила, проверка, проверка, самооценка	
4. 25.01.27г.	Тест № 1 по БДП	• Може да отговаря на въпроси и да решава задачи, свързани с изучените правила по безопасност на движението.	• тестови задачи, проверка, оценка	

5. 15.03.27г.	Правила за безопасно пресичане след слизане Правила и култура на поведение на пътя	Може да изброи правилата за безопасно поведение на спирка при качване и слизане, вътре в превозното средство и при пресичане след слизане от него. Може да приложи алгоритъма при пресичане.	разказ, беседа, наблюдение, практическа задача, игра, проверка, самооценка	
6. 19.04.27г.	Моят робот знае къде да пресича Правила и култура на поведение на пътя	Може да подготви и управлява робот за движение по безопасен път. Може да приложи алгоритъма при пресичане.	разказ, беседа, анализ на ситуация, сравнение, проверка, самооценка	
7. 31.05.27г.	Тест № 2 по БДП	- Може да отговаря на въпроси и да решава задачи, свързани с изучените правила по безопасност на движението.	тестови задачи, проверка, оценка	

III КЛАС

№ по ред	Дата	Тема на урочната единица Тематична област	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Методи, използвани при работата	Забележка
1	05.10.2026	Елементи на пътя Пътна среда. Пътна сигнализация	Може да даде определение за път. · Може да назове елементите на пътя. · Може да обясни тяхното значение за безопасността на движението.	разказ, беседа, наблюдение, анализ, сравнение, уточняване на понятия, проверка, самооценка	
2	26.10.2026	Велосипед Правила и култура на поведение на пътя. ППС на две колела	Може да извърши регулировка на: височина на седлото, височина на кормилото, обтегнатост на верига	разказ, беседа, анализ, изучаване на правила, игра, оценка, самооценка	

3	23.11. 2026	Безопасни места за управление на велосипед Правила и култура на поведение на пътя. ППС на две колела	Може да изброи безопасни места за управление на велосипед. Може да обясни защо са безопасни тези места.	разказ, беседа, анализ, разучаване на правила, решаване на проблем, проверка, оценка и самооценка	
4	08.02. 2027	Пътен светофар за велосипедисти Правила и култура на поведение на пътя. ППС на две колела	Може да разкаже и покаже как спазва сигналите на пътен светофар за велосипедисти. Спазва безопасно поведение на пътя.	разказ, беседа, анализ, наблюдение, дискусия, разучаване на правила, проверка, самооценка	
5	15.03. 2027	Моят робот спазва сигналите на светофара Правила и култура на поведение на пътя. ППС на две колела	Може да разкаже и да покаже как спазва сигналите на пътен светофар за велосипедисти. Спазва безопасно поведение на пътя.	разказ, беседа, анализ на ситуация, дискусия, формулиране на правила, проверка, самооценка	
6	26.04. 2027	Знам къде са пътните превозни средства Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си – на око, без уред. Разбира и определя разстоянията на пътните превозни средства по силата на звука спрямо себе си.	разказ, беседа, анализ, игра с влизане в роли, практическа работа, проверка, самооценка	
7	17.05. 2026	Тест по БДП	Може да отговаря на въпроси и да решава задачи, свързани с изучените правила по безопасност на движението.	тестови задачи, проверка, оценка	

IV КЛАС

№ по ред	Дата	Тема на урочната единица Тематична област	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Методи, използвани при работата	Забележка
1	12.10.2026	Кръстовища Пътна среда. Пътна сигнализация	-Може да разпознае различни кръстовища и да ги именува.	разказ, беседа, анализ, разучаване на правила, проверка, самооценка	Безопасно поведение на пътя, стикери, ел. ресурси
2	19.10.2026	Опасности на пътя в и извън населено място Правила и култура на поведение на пътя. Опасни пътни ситуации	Може да изброи опасни ситуации на автомагистрала, на път извън населени места и на улици в населени места	Дискусия, разучаване на правила, работа по казуси, анализ, конструктивно – практическа работа, портфолио, рефлексия	Безопасно поведение на пътя, стикери, приложение
3	30.11.2026	Пътни знаци и пътна маркировка Пътна среда. Пътна сигнализация	-Може да именува групите пътни знаци: предупредителни, забранителни и т.н. -Може да назове общите елементи на всички пътни знаци. Може да назове елементите на пътната маркировка.	разказ, беседа, анализ, разучаване на правила, проверка, самооценка	Безопасно поведение на пътя, стикери, приложение
4	25.01.2027	Знам и мога Безопасност на движението по пътищата	Усвоява теоретични знания за правилата за БДП; Овладеява практически умения за прилагането на тези правила.	Тестови задачи, резултати от структурирано наблюдение, портфолио	Варианти на тестови задачи и приложение
5	08.03.2027	Пътни превозни средства в селското стопанство Пътна среда. Пътна сигнализация	-Може да изброи пътни превозни средства, използвани в селското стопанство. -Може да обясни опасностите при пътуване с тях.	разказ, беседа, анализ, разучаване на правила, проверка, самооценка	Безопасно поведение на пътя, стикери, ел. ресурси

6	12.04.2027	Виждам пътните превозни средства Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя	-Може да определя отстоянията на пътните превозни средства спрямо себе си – на око, без уред. -Спазва правила за безопасно поведение на пътя.	разказ, беседа, наблюдение, изучаване на правила, проверка, самооценка, изразяване и защита на становище	Безопасно поведение при бедствия и аварии, стикери, ел. ресурси
7	26.04.2027	Чувам пътните превозни средства Перцептивни умения за безопасно поведение на пътя Зрителни и слухови възприятия и ориентиране в пространството	-Разбира и определя разстоянията на пътните превозни средства по силата на звука спрямо себе си.	разказ, беседа, анализ, изучаване на правила, проверка, самооценка	Безопасно поведение на пътя, стикери, ел. ресурси

V. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебно-възпитателният процес по БДП в I - IV клас започва с конкретизиране целите на обучението на ниво ученик.

Конкретизацията трябва да бъде еднозначна и контролируема за да може целите да се използват за управление на познавателната дейност.

Препоръчва се използването на определена таксономия.

Като съдържание на обучението трябва да се използва конкретната пътна среда, в която живеят, играят и учат учениците.

Основните методи трябва да са активни, като се препоръчват: беседа, упражнения, демонстрация, наблюдения, моделиране и анализ на ситуации.

В тази възрастова група по равно да се застъпват индивидуалните средства за обучение (учебни тетрадки, индивидуални безопасни маршрути за движение, планове и схеми на населеното място и учебно-помощна литература за учителя) и груповите (табла, слайдове, диапозитиви, учебни филми, учебни площадки, реални пътни ситуации).

При реализиране на целите на възпитанието и обучението по БДП се препоръчват следните организационни форми за обучение: занятия в класната стая, в училищния двор, на най-близкото кръстовище или спирка на обществения транспорт, в кабинет по БДП, екскурзии.

Особено внимание в тази възрастова група да се обърне на “петминутката”, която задължително трябва да се провежда в последния час и да се отразява в материалната книга.

По своята същност възпитанието и обучението по БДП трябва да е активно- действено, а не пасивно-съзерцателно. Ученикът трябва да е поставен в условията на ситуативно-моделно обучение, когато активно решава различни пътни ситуации или ги моделира по зададено начало или край. Ето защо използването на учебни тетрадки, раздавателен материал и други дидактически материали е задължително условие за ефективността на учебно-възпитателния процес.

Учебно-възпитателните цели трябва да бъдат реализирани напълно и еднозначно в рамките на конкретна познавателна структура, тъй като отделните занятия (обективно поради малкия брой часове) са разделени едно от друго с голям интервал от време. Учителите, провеждащи възпитанието и обучението по БДП, трябва да умеят:

- да дефинират активно учебните цели;
- да подбират учебно съдържание, специфично за района на училището и квартала, в който живеят учениците;
- да управляват процесите на интелектуализация и екстериоризация на предметните действия, които учениците трябва да извършат;
- да наблюдават, оценяват и управляват формирането на умения за безопасно поведение на всеки ученик.

VI. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИКА ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ДВИЖЕНИЕТО ПО ПЪТИЩАТА В I - IV КЛАС

Крайната цел на възпитанието и обучението по БДП на учениците в тази възрастова група е изграждане на умения за безопасно поведение при движението им по пътищата.

Поради това точността и обективността на оценката на постиженията на учениците е много важна за тяхната мотивация в процеса на обучението им.

Постиганията на учениците в I - IV клас може да се оценяват чрез устна, тестова и други писмени форми на проверка съгласно чл.106, ал.2 от ППЗНП.

В първи клас превес се дава на устната проверка, тъй като децата още не могат да пишат свободно.

Във II, III и IV клас постепенно се прилагат останалите форми на проверка и оценка на знанията и уменията по БДП. Препоръчва се в тази възрастова група да се използват тестове. Те дават възможност на учителя за кратко време не само бързо и обективно да провери равнището на знанията на голям брой ученици и да ги оцени, но и да въвежда игрови и състезателни елементи в час.

Учителят може да използва няколко специфични форми и методи за оценяване поведението на учениците:

- демонстрация от учениците на безопасно поведение в различна пътна среда;
- ролеви игри, в които учениците са “учители” на други ученици;
- дидактически задачи, в които учениците имат възможност да анализират и коментират поведението (правилно или неправилно) на пешеходци, пътници в превозни средства и велосипедисти в различни реални пътни ситуации.

Възпитанието и обучението по БДП всеки срок завършва с писмена атестация, съдържаща оценка ДА или НЕ (възможно е и използването на рейтинг скали) за всяко знание и умение, посочено в стандартите на учебната програма за съответния срок. Атестацията е индивидуална и се прави за всеки ученик от класа в два екземпляра. Единият се предоставя на родителите, а другият остава в архива на училището.

